

Dane ze spisu z 1890 r.

Część I

(Österreichische Statistik, Band XXXII, Heft 1, 2)

Lidia A. Zyblikiewicz

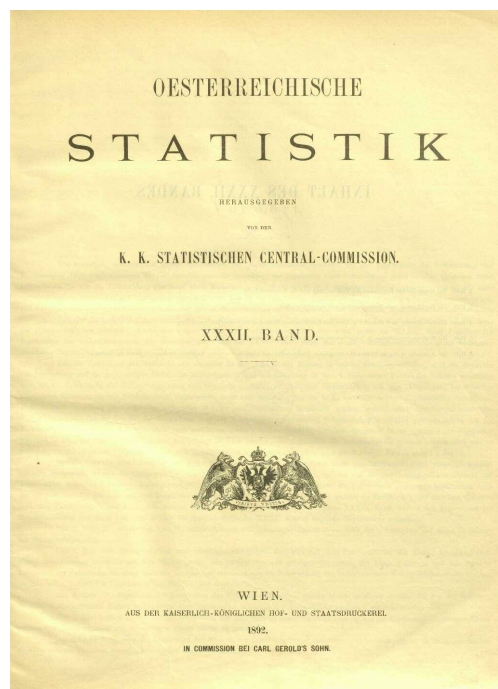
Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą "Narodowy Program Rozwoju Humanistyki" w latach 2015-2020. Projekt 1aH 150324 83.

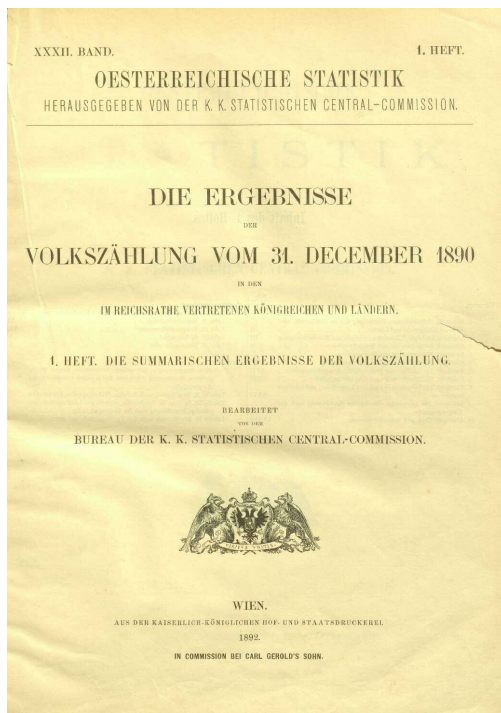
**NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI**

Oesterreichische Statistik
*herausgegeben von der K. K.
Statistischen Central-Commission.
XXXII. Band.*

(Statystyka austriacka
*opublikowana przez c.k. Centralną
Komisję Statystyczną.
Tom XXII.)*

Wyniki spisu z roku 1890 r. zostały opracowane i opublikowane przez utworzoną na podstawie ustawy z 31 stycznia 1863 r. Centralną Komisję Statystyczną (k.k. Statistischen Central-Commission). W 1892 r. ukazał się tom XXXII *Oesterreichische Statistik*, składający się z pięciu zeszytów, w 1894 r. – XXXIII. Band, złożony z trzynastu zeszytów.

*XXXII. Band, 1. Heft.
Die Ergebnisse der Volkszählung
vom 31. December 1890 in den im
Reichsrathe Vertretenen
Königreichen und Ländern.
1. Heft. Die summarischen
Ergebnisse der Volkszählung.*

*(Tom XXXII, 1. zeszyt
Wyniki powszechnego spisu ludności
królestw i krajów reprezentowanych
w Radzie Państwa
z 31 grudnia 1890 r.*

*1. zeszyt. Podsumowanie wyników
powszechnego spisu ludności)*

3

Pierwszy zeszyt tomu XXXII poświęcony został omówieniu sumarycznych wyników spisu ludności (*Oesterreichische Statistik*, XXXII. Band, 1. Heft, *Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. December 1890 in den im Reichsrathe Vertretenen Königreichen und Ländern*, Wien 1892). W zeszycie tym, na stronach oznaczonych cyframi rzymskimi zamieszczono przedmowę (*Vorwort*) i dane procentowe (*Verhältnisszahlen*), a następnie – na stronach numerowanych cyframi arabskimi – cztery tabele przedstawiające zagadnienia dotyczące mieszkańców wszystkich krajów monarchii.

Tabela I.
(tom XXXII, z. 1.)

Schlesien, Galizien.															
Städte mit eigenem Statut, Bezirks-Hauptmannschaften, Gerichts-Bezirke	Anzahl der			Anzahl der Häuser			Wohnparteien	Anwesende (einheimische und fremde) Bevölkerung							
	Ortsgemeinden	Gutsgebiete	Ortschaften	in Sammlungen	in Wohnstätten	in Wohnparteien		Hauptsumme	Hierunter		Nach dem Geschlechte			Hiervon dauernd anwesend	
									Civilbevölkerung	Militär	männlich	weiblich	männlich	weiblich	Insgesamt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	

Tabela II.
(tom XXXII, z. 1.)

Schlesien, Galizien.										Schlesien, Galizien.																			
Städte mit eigenem Statut, Bezirks-Hauptmannschaften, Gerichts-Bezirke	Stimme der konfessionellen Bevölkerung	Religion								Religion								Bildungsgrad				Gebrechliche							
		Evangelisch-lutherisch	Orthodox	Ameikanisch	Atheistisch	Jüdisch	Islamisch	Christlich	Sonstige	Evangelisch-lutherisch	Orthodox	Ameikanisch	Atheistisch	Jüdisch	Islamisch	Christlich	Sonstige	Kein Lesen und Schreiben	Einmaliges Lesen und Schreiben	Zweimaliges Lesen und Schreiben	Dreimaliges Lesen und Schreiben	Unbekannt	Totgeborene	Blind	Hörlos	Geisteskrank	Sonstige		
																												Einmaliges Lesen und Schreiben	Zweimaliges Lesen und Schreiben
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

W tabeli I. *Ortsgemeinden, Gutsgebiete, Ortschaften, Häuser, Wohnparteien, Bevölkerung (Civi und Militär) nach Geschlecht und Anwesenheit*, na stronach 30–31 znajdują się informacje na temat ludności Śląska Austriackiego, zaś na stronach 31–39 – dane dotyczące Galicji. Podano tu liczbę domów (z podziałem na zamieszkane i niezamieszkane) oraz liczbę mieszkań. Przedstawiono również liczbę ludności obecnej w chwili spisu z podziałem na płeć.

W tabeli II. *Bevölkerung nach Religion, Bildungsgrad und Gebrechen*, na stronach 105–106 – Śląsk austriacki i 106–125 – Galicja, przedstawiono dane dotyczące ludności obecnej z podziałem na 16 wyznań religijnych i grupę bezwyznaniowych.

Tabela III. (tom XXXII, z. 1.)

162

Schlesien.

Anwesende, in dem im Reichsrathe vertretenen Ländergebiete zuständige Bevölkerung nach der Umgangssprache.

Städte mit eigenem Statut, Bezirks-Hauptmannschaften, Gerichtsbezirke	Summe der anwesenden zutreffenden Bevölkerung	Deutsch	Böhmisches-Sorbisch	Polnisch	Ruthenisch-Slovakisch	Serbisch-Kroatisch	Italienisch-Ladinisch	Rumänisch-Magyarsch

Tabela IV. A. (tom XXXII, z. 1.)

177

Reichs-Uebersicht.¹⁾

Anwesende (einheimische und fremde) Bevölkerung nach dem Familienstande

Länder	Summe		Ledig		Verheiratet		Verwitwet		Gerichtlich geschieden oder getrennt	
	männlich	weiblich	männlich	weiblich	männlich	weiblich	männlich	weiblich	männlich	weiblich

Tabela IV. B. (tom XXXII, z. 1.)

178

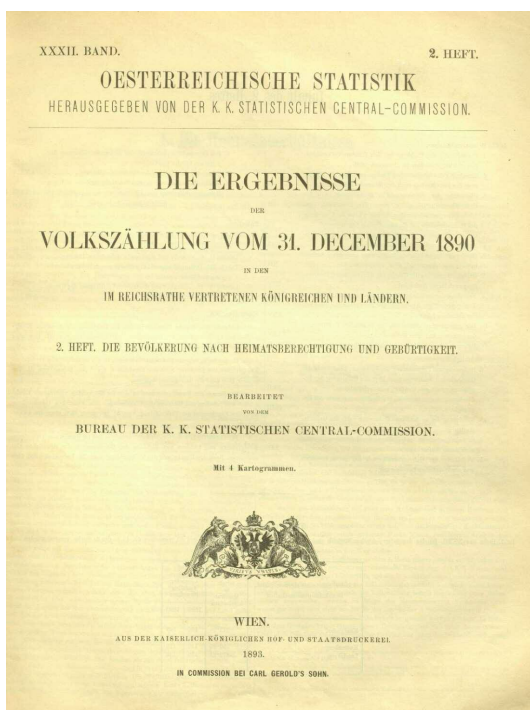
Reichs-Uebersicht.¹⁾

Anwesende (einheimische und fremde) männliche Bevölkerung nach dem Alter.

Gebirge	Alpen	Nieder-Oesterreich	Ober-Oesterreich	Salzburg	Steiermark	Kärnten	Krain	Triest und Goriška	Graz und Gröden	männliche Bevölkerung nach dem Alter.												
										18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75-84	85-94	über 94	In Summe			
Jahr																						

W tabeli III. *In dem im Reichsrathe vertretenen Ländergebiete zuständige Bevölkerung nach der Umgangssprache*, na stronach: 162 – Śląsk austriacki i 163–171 – Galicja, zamieszczono informacje o ludności obecnej podzielonej według języka potocznego (towarzyskiego).

W tabeli IV. *Bevölkerung nach dem Familienstande und Alter*, na stronie 177 przedstawiono w tabeli liczbę ludności obecnej w chwili spisu w każdym z krajów przedlitawskiej części Monarchii z podziałem na poszczególne grupy stanu cywilnego oraz płci, na stronach kolejnych natomiast – liczby ludności obecnej według grup wiekowych, najpierw mężczyzn (s. 178–181), potem kobiet (s. 182–185).

*XXXII. Band, 2. Heft.
Die Ergebnisse der Volkszählung
vom 31. December 1890 in den im
Reichsrathe Vertretenen
Königreichen und Ländern.*

*2. Heft. Die Bevölkerung nach
Heimatsberechtigung und
Gebürtigkeit.*

*(Tom XXXII, 2. zeszyt
Wyniki powszechnego spisu ludności
królestw i krajów reprezentowanych
w Radzie Państwa
z 31 grudnia 1890 r.*

*2. zeszyt. Ludność według
przynależności i miejsca urodzenia)*

W drugim zeszytcie tomu XXXII przedstawiono wyniki spisu ludności według prawa przynależności i miejsca urodzenia.

**Tabela I.
(tom XXXII, z. 2.)**

I. Anwesende und abwesende												heimatsberechtigte Bevölkerung															
a) Anwesend in den nebenbezeichneten Städten mit eigenem Statut												heimatsberechtigtes Bevölkerung															
Ländliche Nummer	Städte mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften, Länder		in der Gemeinde des Aufzählenden		nicht in der Gemeinde, aber im Bezirke des Aufzählenden		Übersicht in Bezirke des Aufzählenden		in einem andern Bezirke desselben Landes		Übersicht in dem Lande des Aufzählenden		in einem andern Lande		Übersicht in dem in Bezirke eines vertriebenen Königs verfallen und Ländern		in Ausland		in Exil		Ländliche Nummer						
	städtisch	weltlich	zusammen	städtisch	weltlich	zusammen	städtisch	weltlich	zusammen	städtisch	weltlich	zusammen	städtisch	weltlich	zusammen	städtisch	weltlich	zusammen	städtisch	weltlich		zusammen					
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		23	24	25	26	27	28
1																											

Tab. I a

I. Anwesende und abwesende												heimatsberechtigte Bevölkerung															
b) Heimatsberechtigt in den nebenbezeichneten Städten mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften und Ländern und anwesend												heimatsberechtigtes Bevölkerung															
Ländliche Nummer	Städte mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften, Länder		in andern Bezirken desselben Landes		in einem andern Lande		in dem in Reichslande vertriebenen Landestheile, des Mittelreichs, anwesend		Übersicht in dem Heimatslande		Übersicht in dem in Reichslande vertriebenen Königreiche und Ländern		anwesende Bevölkerung und heimatsberechtigt in		Übersicht in dem in Bezirke eines vertriebenen Königs verfallen und Ländern		in Ausland		in Exil		Ländliche Nummer						
	städtisch	weltlich	zusammen	städtisch	weltlich	zusammen	städtisch	weltlich	zusammen	städtisch	weltlich	zusammen	der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden		der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden	der Aufzählenden
	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52		53	54	55	56	57	58
21																											

Tab. I b

Tab. I c

Tabela I. *Anwesende und abwesende heimatsberechtigte Bevölkerung (Obecna i nieobecna ludność przynależna)* podzielona została na trzy podpunkty:

- Anwesend in den nebenbezeichneten Städten mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften und Ländern und heimatsberechtigt* (Obecni w niżej wymienionych miastach z własnymi statutami, powiatach politycznych i krajach według prawnej przynależności). Śląsk austriacki – s. 18–19, Galicja – s. 18–19 i 22–23.
- Heimatsberechtigt in den nebenbezeichneten Städten mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften und Ländern und anwesend* (Przynależni do niżej wymienionych miast z własnymi statutami, powiatów politycznych i krajów a obecni). Śląsk austriacki – s. 20–21, Galicja – s. 20–21 i 24–25.
- Von je 1000 Personen der in den nebenbezeichneten Städten mit eigenem Statute, Bezirkshauptmannschaften und Ländern* (Na każde 1000 osób w miastach posiadających własne statuty, powiatach politycznych i krajach). Śląsk austriacki – s. 20–21, Galicja – s. 20–21 i 24–25.

W tabeli I a) uwzględniono następujące kategorie ludności obecnej: przynależna do gminy, w której przebywa w chwili spisu (kolumny oznaczone numerami 3 – mężczyźni, 4 – kobiety i 5 – razem), przynależna do powiatu, choć nie do gminy, w której mieszka (kolumny 6–8), mająca prawo przynależności: ogółem w powiecie zamieszkania (kol. 9–11), w innych powiatach tego samego kraju monarchii (kol. 12–14), ogółem w powiatach tego kraju monarchii, w którym mieszka (kol. 15–17), w innych niż zamieszkiwany krajach monarchii (kol. 18–20), w całej monarchii (kol. 21–23), w innych państwach (kol. 24–26) oraz suma wszystkich obecnych niezależnie od przynależności (kol. 27–29). W tabeli I b) przedstawiono, ile osób posiadających prawo przynależności do danego miejsca przebywało w chwili spisu w innych powiatach tego samego kraju monarchii (kol. 33–35), w innych krajach monarchii (kol. 36–38), na innych obszarach poddanych władzy Rady Państwa bez określenia powiatu (kol. 39–41), ogółem w kraju ojczystym (kol. 42–44), ogółem w królestwach i krajach poddanych władzy Rady Państwa (kol. 45–47).

Ostatnie siedem kolumn (tabela I c) poświęcono na przedstawienie, ile – na każdy 1000 osób obecnych w danym miejscu – posiada prawo przynależności: kol. 48 – w tej samej gminie, kol. 49 – w tym samym powiecie, kol. 50 – w tym samym kraju monarchii, kol. 51 – za granicą, a ilu spośród przynależnych do danego miejsca przebywa: kol. 52 – w gminie do której przynależy, kol. 53 – w powiecie do którego przynależy, kol. 54 – w kraju monarchii, w którym ma prawo swojszczyzny.

**Tabela II.
(tom XXXII, z. 2.)**

II. Anwesende und abwesende Geburtsbevölkerung																															
Landes-Nummer	Städte mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften, Länder																														
	in der Gemeinde des Aufwobnes			nicht in der Gemeinde, aber in demselben Bezirk des Aufwobnes			überhaupt in demselben Bezirk des Aufwobnes			in einem andern Bezirk des Aufwobnes																					
	männlich	weiblich	zusammen	männlich	weiblich	zusammen	männlich	weiblich	zusammen	männlich	weiblich																				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32

Tab. II a

II. Anwesende und abwesende Geburtsbevölkerung																														
Landes-Nummer	Städte mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften, Länder																													
	in demselben Bezirk des Aufwobnes			in einem andern Bezirk des Aufwobnes			überhaupt in demselben Bezirk des Aufwobnes			in einem andern Bezirk des Aufwobnes																				
	männlich	weiblich	zusammen	männlich	weiblich	zusammen	männlich	weiblich	zusammen	männlich	weiblich																			
33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63

Tab. II b

Tab. II c

Tabela II. *Anwesende und abwesende Geburtsbevölkerung (Obecna i nieobecna ludność urodzona)*, podobnie jak tab. I, składa się z trzech części:

- Anwesend in den nebenbezeichneten Städten mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften und Ländern und geboren* (Obecni w niżej wymienionych miastach z własnymi statutami, powiatach politycznych i krajach według urodzenia). Śląsk austriacki – s. 48–49, Galicja – s. 48–49 i 52–53.
- Geboren in den nebenbezeichneten Städten mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften und Ländern und anwesend* (Urodzeni w niżej wymienionych miastach z własnymi statutami, powiatach politycznych i krajach a obecni). Śląsk austriacki – s. 50–51, Galicja – s. 50–51 i 54–55.
- Von je 1000 Personen der in den nebenbezeichneten Städten mit eigenem Statute, Bezirkshauptmannschaften und Ländern* (Na każde 1000 osób w miastach posiadających własne statuty, powiatach politycznych i krajach). Śląsk austriacki – s. 50–51, Galicja – s. 50–51 i 54–55.

W tabeli II a) uwzględniono następujące kategorie ludności obecnej: urodzona w gminie, w której przebywa w chwili spisu (kolumny oznaczone numerami 3 – mężczyźni, 4 – kobiety i 5 – razem), urodzona w powiecie, choć nie w gminie, w której mieszka (kolumny 6–8), urodzona: ogółem w powiecie zamieszkania (kol. 9–11), w innych powiatach tego samego kraju monarchii (kol. 12–14), ogółem w powiatach tego kraju monarchii, w którym mieszka (kol. 15–17), w innych niż zamieszkiwany krajach monarchii (kol. 18–20), w całej monarchii (kol. 21–23), w innych państwach (kol. 24–26) oraz suma wszystkich obecnych niezależnie od miejsca urodzenia (kol. 27–29).

W tabeli II b) przedstawiono, ile osób urodzonych w danym miejscu przebywało w chwili spisu w innych powiatach tego samego kraju monarchii (kol. 33–35), w innych krajach monarchii (kol. 36–38), na innych obszarach poddanych władzy Rady Państwa bez określenia powiatu (kol. 39–41), ogółem w kraju ojczystym (kol. 42–44), ogółem w królestwach i krajach poddanych władzy Rady Państwa (kol. 45–47).

Ostatnie siedem kolumn (tabela II c) poświęcono na przedstawienie, ile – na każdy 1000 osób obecnych w danym miejscu – urodziło się: kol. 48 – w tej samej gminie, kol. 49 – w tym samym powiecie, kol. 50 – w tym samym kraju monarchii, kol. 51 – za granicą oraz ilu spośród urodzonych tutaj przebywa: kol. 52 – w gminie urodzenia, kol. 53 – w powiecie urodzenia, kol. 54 – w kraju monarchii, w którym się urodzili.

Tabela III.
(tom XXXII, z. 2.)

62

III. Die ortsanwesende Bevölkerung der Grosstädte nach Heimatsberechtigung und Gebürtigkeit															
Laufende Nummer	Städte mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften, Länder	Von der ortsanwesenden Bevölkerung von													
		Wien	Graz	Triest	Prag	Brünn	Lemb-berg	Krakau	Wien	Graz	Triest	Prag	Brünn	Lemb-berg	Krakau
		sind in den in der Legende bezeichneten Städten mit eigenem Statute, Bezirken und Ländern													
		heimatsberechtigt							geboren						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Tabela IV.
(tom XXXII, z. 2.)

70

IV. Die rechtliche und die Geburtsbevölkerung der Grosstädte nach dem Aufenthalte															
Laufende Nummer	Städte mit eigenem Statut, Bezirkshauptmannschaften, Länder	Von der rechtlichen Bevölkerung von							Von der Geburtsbevölkerung von						
		Wien	Graz	Triest	Prag	Brünn	Lemb-berg	Krakau	Wien	Graz	Triest	Prag	Brünn	Lemb-berg	Krakau
		würden in den in der Legende bezeichneten Städten mit eigenem Statute, Bezirken und Ländern ermittelt													
		1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7

Tabela III. *Die ortsanwesende Bevölkerung der Grosstädte nach Heimatsberechtigung und Gebürtigkeit (Mieszkający w dużych miastach według przynależności i miejsca urodzenia).*

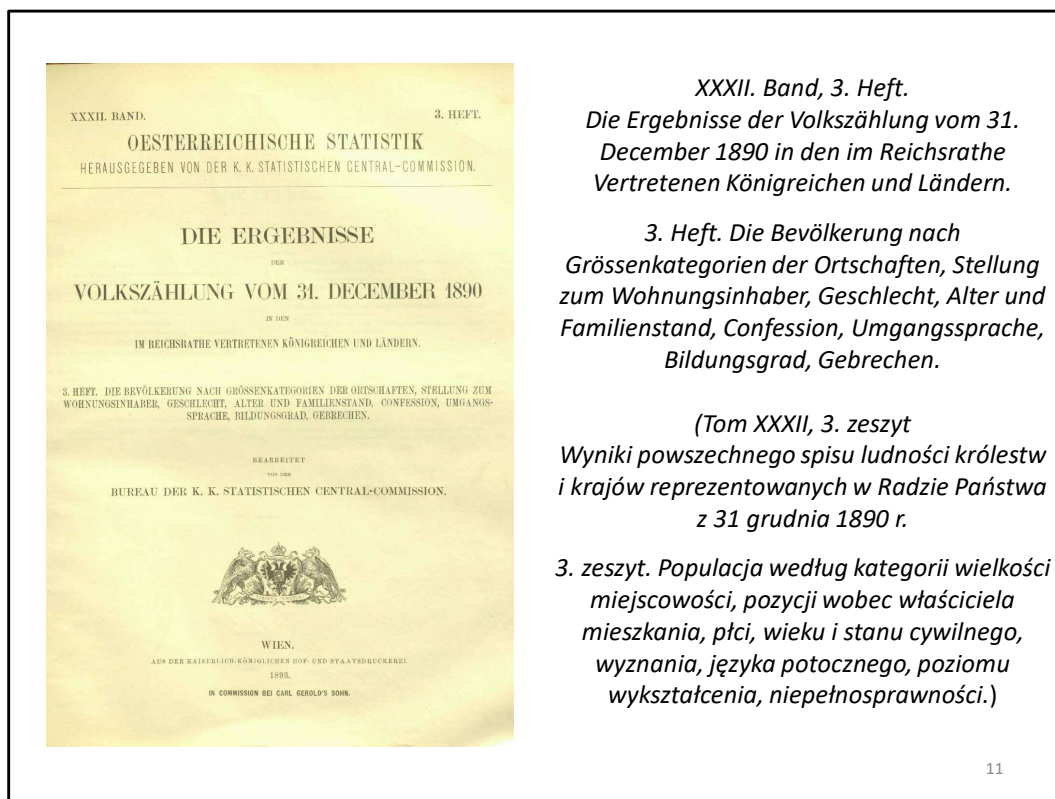
Zestawiono tu ludność obecną w jednym z siedmiu największych miast monarchii: Wiedniu, Grazu, Trieście, Pradze, Brnie, Lwowie i Krakowie, przynależną (kol. 3–9), bądź też urodzoną (kol. 10–16) w poszczególnych miastach o własnym statucie lub stolicach powiatowych.

Tabela IV. *Die rechtliche und die Geburtsbevölkerung der Grosstädte nach dem Aufenthalte* (Liczba osób mieszkających w dużych miastach według prawo przynależności oraz urodzenia).

W tej tabeli znaleźć można liczby ludności mieszkającej w poszczególnych jednostkach administracyjnych monarchii, a przynależącej lub urodzonej w jednym z siedmiu wymienionych wcześniej miast.

Literatura przedmiotu

- Zamorski, K., *Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Ludność Galicji w latach 1857–1910*, Uniwersytet Jagielloński, Polskie Towarzystwo Statystyczne, Kraków–Warszawa 1989, s. 204.
- Zeller, W., *Geschichte der zentralen amtlichen Statistik in Österreich, Anhang I. Die Leiter der österreichischen Verwaltungsstatistik*, w: *Geschichte und Ergebnisse der zentralen amtlichen Statistik in Österreich 1829–1979. Festschrift aus Anlaß des 150jährigen Bestehens der zentralen amtlichen Statistik in Österreich*, Wien 1979, s. 263–283.
- Zyblikiewicz, L. A., *Ludność Krakowa w drugiej połowie XIX wieku. Struktura demograficzna, zawodowa i społeczna*, Kraków 2014, s. 356.

Trzeci zeszyt tomu XXXII poświęcono omówieniu wyników spisu według powiatów, z uwzględnieniem płci, wieku, stanu cywilnego, wyznania, języka towarzyskiego, wykształcenia i ułomności. Część tych danych jest powtórzeniem liczb zamieszczonych w zeszycie pierwszym tegoż tomu, ale część stanowi nowe informacje.

na stronie 75 odnotowana została ludność Krakowa z podziałem na płeć i stan cywilny (wolni, żonaci/mężatki, owdowiali i rozwiedzeni lub separowani), ale niestety bez podziału według wieku. Na stronach 86 i 87 natomiast znaleźć można ludność miasta pogrupowaną w kategorie wiekowe wedle różnych klasyfikacji. Po pierwsze, wedle możliwości udziału w rynku pracy (z podziałem na płeć): jeszcze niezdolni do pracy zarobkowej (w wieku do 14 lat włącznie, urodzeni w latach 1876–1890), zdolni do pracy (w wieku od 15 do 60 lat, urodzeni w latach 1830–1875) oraz już niezdolni do pracy (w wieku powyżej 60 lat, urodzeni przed 1830 r.). Po drugie, wyodrębnioną kategorię ludności objętej obowiązkiem szkolnym, w wieku od 6 do 13 lat, czyli urodzonych w latach 1884–1877, także z podziałem na płeć. Po trzecie, mężczyzn i kobiety mających zdolność prawną do zawierania związków małżeńskich, czyli w wieku powyżej 14 lat (urodzonych przed 1877 r.). Po czwarte, osoby pełnoletnie, powyżej 24 lat, urodzone przed 1867 r., z podziałem na płeć. Po piąte, kobiety w wieku płodnym, w wieku 14–45 lat (urodzone w latach 1876–1845), chociaż nigdzie wprost nie podano, iż chodzi wyłącznie o kobiety. Po szóste, mężczyzn (choć tego też nie określono wprost) objętych obowiązkiem poboru, mających lat 21 (urodzonych w 1869 r.), 22 (z 1868 r.) i 23 (z 1867 r.) oraz w sumie w wieku 21–23 lata, czyli urodzonych w latach 1867–1869. I po siódme, zapewne także tylko mężczyzn zobowiązanych do służby w razie ogłoszenia mobilizacji, z podziałem na dwie grupy wiekowe: 19–37 lat (urodzeni w latach 1871–1853) i 38–42 lata (urodzeni w latach 1852–1848) oraz w sumie w wieku 19–42, czyli urodzeni w latach 1871–1848.

Oesterreichische Statistik, XXXII. Band, 3. Heft, *Die Bevölkerung nach Grössenkategorien der Ortschaften, Stellung zum Wohnungsinhaber, Geschlecht, Alter und Familienstand, Confession, Umgangssprache, Bildungsgrad, Gebrechen*, Wien 1893.

**Tabela I
(tom XXXII, z. 3.)**

Tabelle I. Ortschaften, Häuser, Wohnparteien und Einwohner nach Grössenkategorien der Ortschaften.																					
Länder, Städte, Bezirke	Bis 500 Einwohner			Über 500 bis 2000 Einwohner			Über 2000 bis 5000 Einwohner			Über 5000 bis 10.000 Einwohner			Über 10.000 Einwohner			Von je 100 hochgezählten Personen auf Ortschaften fallend					
	Anzahl der Ortschaften	be- wohnt	unbe- wohnt	Wohn- parteien	Anzahl der Ortschaften	be- wohnt	unbe- wohnt	Wohn- parteien	Anzahl der Ortschaften	be- wohnt	unbe- wohnt	Wohn- parteien	Anzahl der Ortschaften	be- wohnt	unbe- wohnt	Wohn- parteien	Ein- wohner	bis zu 500	500 bis 2000	2000 bis 5000	5000 und darüber

**Tabela II.
(tom XXXII, z. 3.)**

Tabelle II. Die Gebürtigkeitsverhältnisse nach Grössenkategorien der Ortschaften.																					
Länder	Geboren	Anzahl in Ortschaften mit Einwohnern										In Ganzen									
		bis zu 500			über 500—2.000			über 2.000—5.000			über 5.000—10.000			über 10.000			sämtlich	weiblich	zusammen		
weiblich	weiblich	zusammen	weiblich	weiblich	zusammen	weiblich	weiblich	zusammen	weiblich	weiblich	zusammen	weiblich	weiblich	zusammen							

**Tabela III.
(tom XXXII, z. 3.)**

Tabelle III. Die sociale Gliederung der Wohnparteien.																					
Länder	Gesammtzahl	Anzahl in Wohnparteien										In Ganzen									
		Wohnungs- inhaber mit deren Familien- angehörige	Altenheim- bewohner und deren Familien- angehörige	Bedienten	Diener für häusliche oder persönl. Dienste	Landwirth- schaftliche Gesinde	Gewerbliches Gesinde	Stenografie- schreiber	Stenografie- schreiber	Stenografie- schreiber	Stenografie- schreiber	Stenografie- schreiber	Stenografie- schreiber	Stenografie- schreiber	Stenografie- schreiber	Stenografie- schreiber					

Tabela I. *Ortschaften, Häuser, Wohnparteien und Einwohner nach Grössenkategorien der Ortschaften (Miejscowości, domy, mieszkania i mieszkańcy według kategorii wielkości miejscowości)* powtarza informacje, które pojawiły się już wcześniej, podobnie tabela II. *Die Gebürtigkeitsverhältnisse nach Grössenkategorien der Ortschaften (Wskaźniki urodzeń według liczby ludności w miejscowościach)*, choć w nieco innym ujęciu. Tabela III. *Die sociale Gliederung der Wohnparteien (Rozwarstwienie społeczne partii mieszkalnych)* z podziałem na płeć przedstawia – dla poszczególnych krajów monarchii – strukturę społeczną mieszkańców, począwszy od właścicieli mieszkań, przez najemców, nocujących, służbę domową, robotników rolnych, po pomocników handlowych i pozostałe osoby mieszkające, a następnie osoby mieszkające tymczasowo: lokatorów zajazdów i hoteli, uczniów, duchownych, pacjentów, dostawców, więźniów, skoszarowanych żołnierzy i pensjonariuszy pozostałych instytucji.

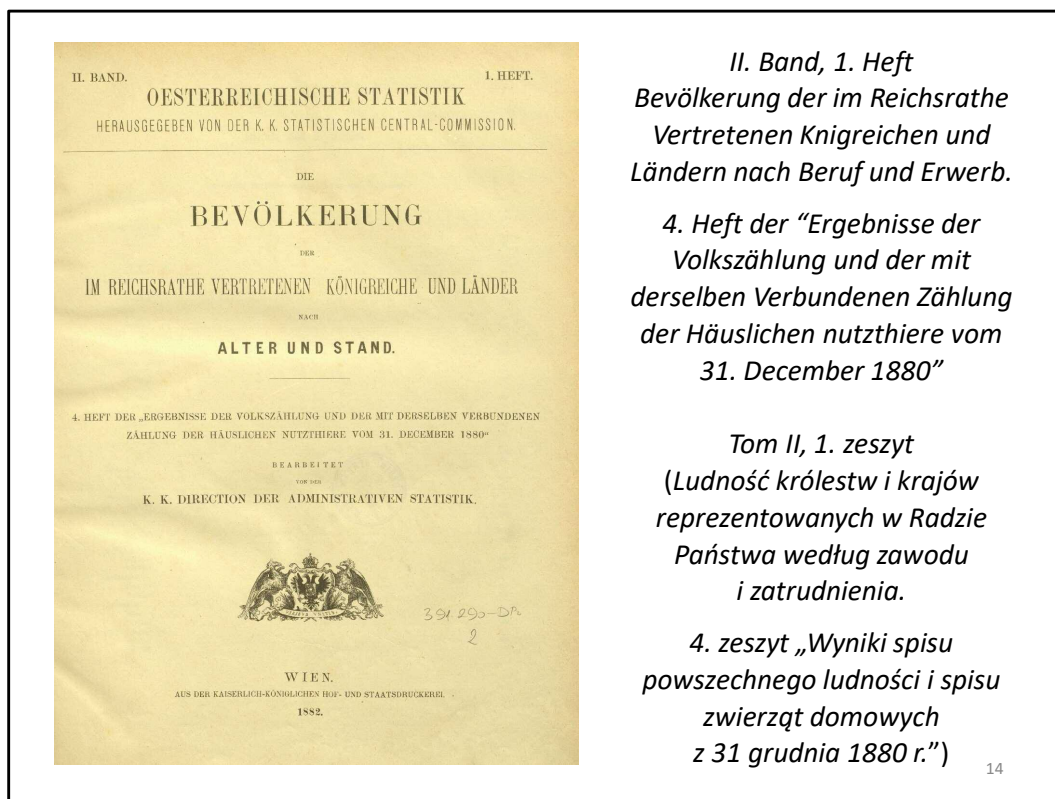
**Tabela IV
(tom XXXII, z. 3.)**

Schlesien.										Schlesien.										
Tabelle IV. Die Altersgliederung nach einzelnen Geburtsjahren in Verbindung mit dem Familienstande.										Tabelle IV. Die Altersgliederung nach einzelnen Geburtsjahren in Verbindung mit dem Familienstande.										
Geboren in den Jahren	Alter von Jahren	Männliches Geschlecht				Weibliches Geschlecht				Geboren in den Jahren	Alter von Jahren	Männliches Geschlecht				Weibliches Geschlecht				
		ledig	verheiratet	verwitwet, geschieden oder getrennt	Zusammen	ledig	verheiratet	verwitwet, geschieden oder getrennt	Zusammen			ledig	verheiratet	verwitwet, geschieden oder getrennt	Zusammen					

**Tabela V.
(tom XXXII, z. 3.)**

Galizien.																				
Tabelle V. Die Altersgliederung nach fünfjährigen Altersgruppen in Verbindung mit dem Familienstande.																				
Geboren in den Jahren	Im Alter von Jahren	Männliches Geschlecht				Weibliches Geschlecht				Beide Geschlechter zusammen										
		ledig	verheiratet	verwitwet, geschieden oder getrennt	Zusammen	ledig	verheiratet	verwitwet, geschieden oder getrennt	Zusammen	ledig	verheiratet	verwitwet, geschieden oder getrennt	Zusammen							

Tabela IV. *Die Altersgliederung nach einzelnen Geburtsjahren in Verbindung mit dem Familienstande* przedstawia strukturę wieku, roku urodzenia i stanu cywilnego ludności poszczególnych krajów monarchii z podziałem na płeć, tabela V. *Die Altersgliederung nach fünfjährigen Altersgruppen in Verbindung mit dem Familienstande* podaje te same dane pogrupowane w pięcioletnie przedziały.

II. Band, 1. Heft
*Bevölkerung der im Reichsrathe
Vertretenen Königreiche und
Ländern nach Beruf und Erwerb.*

4. Heft der „Ergebnisse der
Volkszählung und der mit
derselben Verbundenen Zählung
der Häuslichen nutzthiere vom
31. December 1880“

Tom II, 1. zeszyt
*(Ludność królestw i krajów
reprezentowanych w Radzie
Państwa według zawodu
i zatrudnienia.*

4. zeszyt „Wyniki spisu
powszechnego ludności i spisu
zwierząt domowych
z 31 grudnia 1880 r.“)

14

W pierwszym zeszycie drugiego tomu opublikowano informacje na temat wieku, płci i stanu cywilnego osób poddanych spisowi (*Oesterreichische Statistik*, 2. Band, 1. Heft, *Die Bevölkerung der im Reichsrathe Vertretenen Königreiche und Länder nach Alter und Stand*, Wien 1882).

W tabeli przedstawiono liczbę osób urodzonych w danym roku, będących w określonym wieku (w latach nieukończonych), z podziałem na cztery grupy stanu cywilnego: wolni, żonaci/mężatki, owdowiali i rozwiedzeni.

Informacje na temat mieszkających na terenie Śląska Austriackiego mężczyzn znajdują się na stronach 374–381, analogiczne dla kobiet – na stronach 382–389. Dane dla mieszkańców Galicji umieszczono na stronach: 390–441 – mężczyźni, 442–493 – kobiety.

Literatura przedmiotu

- Zamorski, K., *Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Ludność Galicji w latach 1857–1910*, Uniwersytet Jagielloński, Polskie Towarzystwo Statystyczne, Kraków–Warszawa 1989, s. 204.
- Zeller, W., *Geschichte der zentralen amtlichen Statistik in Österreich, Anhang I. Die Leiter der österreichischen Verwaltungsstatistik*, w: *Geschichte und Ergebnisse der zentralen amtlichen Statistik in Österreich 1829–1979. Festschrift aus Anlaß des 150jährigen Bestehens der zentralen amtlichen Statistik in Österreich*, Wien 1979, s. 263–283.
- Zyblikiewicz, L. A., *Ludność Krakowa w drugiej połowie XIX wieku. Struktura demograficzna, zawodowa i społeczna*, Kraków 2014, s. 356.